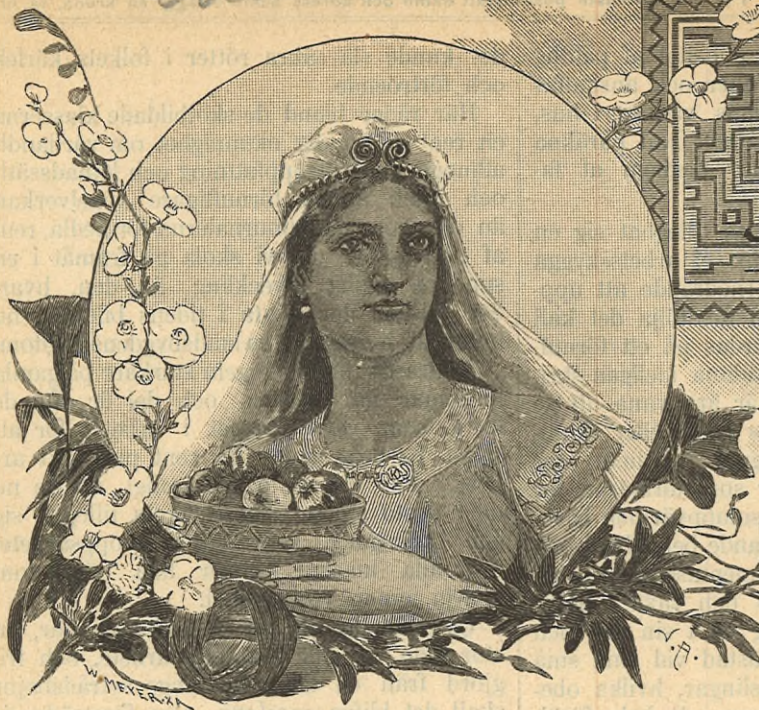

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 25.

Fredagen den 22 juni 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: 8 Sturegatan 8 (ingång från Humlegårdsg. 19) Annonspris: 25 öre pr petttrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10 och 4—5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	---	--	---	--

Inga ärestoder
qvinnans dygder vinna;
men der böner brinna

mellan tårefloder,
heter hjelten qvinna,
heter segrarn Moder!

B. E. Malmström.

Med dagens nummer följer till hvar och en af våra prenumeranter i hufvudstaden en prenumerationsblankett att ifyllas och — utan frimärke — nedläggas i någon af Stadspostens gula brevlådor, så vida ej prenumeration på sommarkvartalet redan verkstälts. Att göra detta genast är viktigt, enär afbrott i tidningens sändande eljes eger rum och det kan möta svårighet att sedan fullständiga sitt exemplar.

* * *

Den, som ej sjelf behöfver använda prenumerationssejdeln, torde godhetsfullt ställa den till en bekants förfogande.

* * *

Hrr Bokhandlare och enskilda kommissionärer i landsorten bedjas godhetsfullt uppgifva huru många, som genom dem prenumererat på nästa kvartal. Detta för kontrollering, så att eftersändningar och returer så vidt möjligt undvikas.
Vördnadsfullt
Redaktionen.

Iduns byrå och expedition

hållas under sommarmånaderna öppna endast måndagar, torsdagar och fredagar kl. 10—1.

På rätt hylla.

Af A. v.

Skolorna äro stängda för sommaren, och bland den unga skara, som sluppit från skolbänkarne, finnas många flickor och ynglingar, hvilka ej mera skola återvända till dem och lexorna. Det är en ungdom, som nu skall ut i lifvet och der söka sig en verksamhet.

Den tid är lyckligtvis mest förbi, då föräldrar prisade sina egna eller andras barn lyckliga, då »de ej behöfde arbeta»; vi börja nu mer och mer inse, att arbete är ett lifsvilkor för hvarje varelse, som vill kallas människa och häfda sin ställning som sådan.

Men ännu äro vi — män som qvinnor — behäftade med en massa fördomar rörande sjelfva arbetet. Vi hafva bibehållit den gamla vanan att sortera det och godtyckligt hallstämpla de olika arterna deraf samt att lika godtyckligt fördela det emellan de olika samhällsklasserna. Följden af detta är, att stor trängsel råder på vissa arbetsfält, medan andra knapt kunna påräkna tillräcklig dugande arbetskraft. Derfor står också nu en så stor del af vår ungdom vid skoltiden rådlös, utan att veta hvart den skall vända sig för att få fäste i lifvet.

Det har rent af blifvit en tradition, att akademiskt bildade fäders söner måste studera, om ej familjens ära skall sjunka. Under alla omständigheter måste pojkarne drifvas igenom 5 å 6 klasser i elementarskolan för att erhålla ett sken af ståndsmessig bildning. De gossar, som ej kunnat nå högre, blifva i allmänhet betraktade som rötägg i nästet. Föräldrarne ha svårt för att tillgifva dem, att de ej blifvit stu-

denter och fått denna magiska dörr till tjenstemannabanan upplåten åt sig, om ej annorstädes så — i statens skolor.

Och hvad skall man också företaga sig med dessa långa pojkar, hvilka nu knappast veta, om de en gång i lifvet haft några särskilda anlag, hyst någon lust för det eller det yrket, eller drömt någon framtidsdröm om sjelfständig verksamhet?

Föräldrarne hafva aldrig gifvit akt på andra anlag än sådana, som varit »passande för bättre mans barn». Har t. ex. handverkaren eller landbrukaren velat skynta fram, har den trängts till baka och lärarne i skolan ha haft annat att göra med de tröge gossarne, än att utveckla deras medfödda gåfvor.

Nu är allt i en grådaskig röra i gossens tankeverld, hvarje egendomlighet är afsnoppad; nu kan det vara honom det samma hvad han blir, blott icke kroppsarbetare.

Det mångåriga håglösa drifvandet vid lexorna ha utplånat barnets lifliga håg för att »taga uti»; skolgymnastiken har visserligen gjort lemmanne starka och smidiga, men lusten för kroppsarbetet har bortdunstat under de ansträngande kroppsöfningarne, och rätta tiden för ett yrkes grundliga inlärande är bokstafligen försuten.

Man har börjat inse att här syndas mycket mot vårt uppväxande slägte, och som nu är vanligt bland oss, skall skolan söka råda bot på hemmets förvända åsichter. Slöjden börjar införas i skolorna; detta är godt och väl; men först då allt slags arbete kommer under en och samma rangordning i hemmen, så att hvarje barn kan få sina särskilda anlag utvecklade och undervisningen lämpad derefter, kunna slika handlagsöfningar blifva af någon verklig praktisk uppfostrande betydelse.

Med flickorna eger ungefär samma för-

hållande rum; de, liksom gossarne, uppfostras och undervisas efter stånd och förmögenhet, och ej i enlighet med deras själsgåfvor och anlag. Medan många fattiga flickor och gossar, begåfvade med afgjorda anlag för själsarbete, aldrig lyckas tillkämpa sig en upplysning, som sätter dem i stånd till att följa sin kallelse, fösas skaror af förmögnare familjers barn genom våra elementarskolor utan annan behållning än inbillningen, att de derigenom blifvit bildade damer, som hafva större anspråk på lifvet.

Många af dessa flickor kunna dock på sitt sätt vara lika begåfvade som de kamrater, hvilka med lif och lust egna sina krafter åt studierna och vinna beröm och utmärkelse. Men fru mamma vill ej se, att hennes dotter har utmärkta anlag för klädsöm, men föga för boken, och mången mor är ännu så fördomsfull, att hon skulle rysa af fasa, om hennes »fina flicka» förtrodde henne, att mejeriet och köket lockade den unga damen långt mera än pianot och salongslifvet.

Äfven när det är fråga om flickor, som äro tvungna att försörja sig sjelfva, göres bland s. k. bildadt folk intet afseende på de naturliga anlagen. »Hon skall bli lärarinna,» heter det om tjugtals flickor redan innan de trampat ut barnskorna eller man ens sett en skymt af deras verkliga anlag.

Behöfver det väl sägas här, att detta fabricerande af lärarinnor efter ett och samma mönster är till oberäknelig skada? Vi hafva väl något hvar sett lärarinnor både i skolor och hem, hvilka sjelfva äro så ouppfostrade, att de hvarken förmå styra sina egna sinnen eller ens tillnärmelsevis förnuftigt handleda barn. Skolarbetet har blifvit dem påtvingadt antingen af föräldrar eller ock af den rådande inbillningen, att det är för mer att vara lärarinna, om än aldrig så olämplig, än att blifva en duglig kokerska eller arbeterska i något handverk.

Det är denna fördom mot vissa arbetsfält, som föranleder tillströmningen till post-, telefon- och telegrafverken samt till lärarinneseminarier. Äfven det mest själlösa af alla arbeten: kassörspatser i bodarne aktas bland oss för mer än t. ex. att sköta och vårda små barn i ett godt, bildadt hem.

Med sådana åsigtter om en barnuppfost- ran, som snarare utplånar än utvecklar anlagen, är det ej underligt att så många föräldrar ej veta hvar de skola »göra af» sina fullvuxna söner och döttrar.

I denna lilla artikel vill jag dock företrädesvis tala om dessa senare och då peka på ett arbetsfält, som är lemnadt helt och hållet åt de minst lämpliga krafter. Jag menar *barnvården i hemmen*.

Jag har för icke länge sedan berört detta ämne i en annan aktad tidskrift, och man har sagt mig, att de tankar jag der uttalade, vunnit någon anklang. Men jag har också märkt, att man på visst sätt missförstått mig och att det för sjelfva sakens skull är nödvändigt, att jag närmare beskriver hur jag tänkt mig möjligheten af, att *verkligt* bildade, upplysta unga kvinnor skulle kunna finna sig i att vara barnsköterskor.

Min idé är ingalunda originell; jag har så länge och så ofta i Danmark sett den förverkligad, att den nu förekommer mig som den mest naturliga sak i världen.

Antingen har den ogifta qvinna, som känner kallelse för detta, för så många af oss, mest naturliga verkningsfält, någon gift släg-

ting eller vän, som har behof af pålitlig hjälp vid barnens vård, eller ock anskaffas dylika platser genom väns vänner i hus, hvarest den sökande *säkert* kan påräkna att blifva emottagen som medlem af familjen.

De danska kvinnor, som tillegnat sig en verklig lifsupplysning, äro ej arbetsskygga och *de* finna det ej förnedrande att uppfylla alla de pligter, som medfölja det kall de valt. Barn, som vårdas på ett förnuftigt sätt, äro ej heller sådana ideligen skrikande knyten, som vi här äro vana att se hänga öfver barnpigornas armar eller skumpas omkring i barnvagnar. I hem, der man känner sina pligter som föräldrar, der sörjes också för luftiga, soluppvärmda barnrum och fullkomligt passande beklädnad och näringsmedel för de små människoplantorna, så dessa kunna trivas och växa. Barnsköterskan har satt sig in i sin sak och är med lif och själ fästad vid sina små rosiga, knubbiga skyddslingar, hvilka obehagadt lyda henne, liksom de lyda föräldrarna, emedan hennes och deras tillsägelser aldrig få upphäfvva hvarandra.

Är modern förhindrad, är det den kunskapsrika sköterskan, som åtager sig barnens första undervisning. Hon sysselsätter de små med lekar och ser till, att de ej på något rått eller omildt sätt ryckas ut ur den fantasiverld, som leken skapar. Hon berättar dem lämpliga sagor, förtäljer dem så mycket om Gud och hans kärleksverk, som barnasjälen kan fatta, och hon gör dem så småningom bekanta med bibelhistoriens och fäderneslandets mest tilltalande personligheter, utan att därför hålla barnen i något slags skoltvång eller i otid bråka med läsning.

Genom denna ständiga sysselsättning och en jemt, kärleksfull behandling undviks allt det barnkammarbråk, som i många af våra hem göra barnen till en sann plåga för vuxna människor.

Ligger der något afskräckande eller förnedrande i en sådan barnsköterskas ställning? Tvärt om måste det för hvarje ung, barnkär qvinna vara en sann fröjd att i ett så maktpåliggande värf få använda sina krafter och sin intelligens.

När vi veta att mången flicka nätt och jemt förtjenar sin föda genom att sitta inom kassörskassen, bör det ej kunna blifva lönevilkoren, som göra det vanskligt att få barnvården lagd i bildade kvinnors händer, synnerligen som det är allt skäl antaga, att förmögna och välbergade föräldrar, hvilka, då de se, att det är möjligt att få en sådan skatt i huset, skola göra hvad möjligt är för att ersätta ett arbete, som i det stora hela är oersättligt.

Här är en af de banor, der qvinnan hvarken drifver mannen från arbetsfältet eller på ett, för hela samhället skadligt sätt, nedtrycker arbetslönen, genom att taga ringare betaldt för arbetet än mannen; flera sådana fält finnas väl, blott man gör sig fri från gamla trånga fördomar och modigt griper till, der tillfället att göra ett verkligt gagnande arbete erbjudes.

Vi hafva, bland annat, en stor brist på praktiska arbetsskolor. I mången större by eller mindre stad skulle dylika vara välkomna, och de skulle säkert bära sig, om man blott nöjde sig med att börja så smått, att ingen blefve skrämmd af stäten och de dermed följande stora skolafgifterna, utan låte företaget hafva sin naturliga växt, så

det kunde slå säkra rötter i folkets kärlek och förtroende.

Här råder bland de skolbildade klasserna en rent af ömklig okunnighet om vår landt- allmoge, dess lifsuppfattning och lefnadssätt, och dock är en förnuftigare vevselverkan än den, som modejournalerna förmedla, rent af nödvändig, om vi skola gå framåt i en sundare andlig utveckling, än den, hvori det falska, det oäkta i tidens bildning nu hotar att indraga äfven landsbygdens ungdom.

Mödrarna hålla i regeln starkare på gamla fördomar än fäderna, och det är ofta de förra som varit ifrigast i arbetet för att slopa barnens anlag för rent praktiskt arbete. Men det är också troligt, att de nu med desto större liflighet skola tillegna sig den tankegång, som sätter kroppsarbetet och alla husliga sysslor lika högt som hvarje annan verksamhet.

Qvinnan är ju, på få undantag när, en stor vän af allt praktiskt arbete, och frigjord från en falsk bildnings sytrådsbojor skall det blifva *modern*, som företrädesvis aktar på sina gossars och flickors naturanlag och skyddande håller sin hand öfver dessa, så att hon, i stället för att få se sina barn omformade till schabloner, den ena lika ledsan som den andra, kan framvisa unga, lifskraftiga människor, hvilka hvar och en kommit på sitt rätta arbetsfält.

Flyg, svarta svan!

(Till — — .)

Flyg, svarta svan! — hur långt
Det bär —
till oceanens vida rand,
till nya, än ej funna land —
Dig följer samvetsqualens här.

Flyg, svarta svan! — låt flykten gå
i solens gyllne skimmet fram —
Dig följer sorg och synd och skam
likväl på färdens i det blå.

Flyg, svarta svan, i evig tid
från land till land, från haf till haf
och tigg förgäfvus någon graf,
och tigg förgäfvus ro och frid!

Daniel Fallström.

Hos den sjuke.

Råd och erinringar.

II.

Sjukskötaren och sjuksköterskan hafva omfattande pligter och mycket fordrande förbindelser, men den sjuke har sina pligter och förbindelser han ock, så väl mot sig sjelf som sin omgifning. Naturligtvis talar jag då ej om en febersjuk, som kastar sig af och an på sjuklägret i vilda fantasier och således ej är sig sjelf mäktig: ej heller gäller detta den, som af en plötslig bestämd sjukdom fångas vid sängen, der lif och död strida om honom under dagar, under veckor. Det är den, som

måste tillbringa år och dag på sjukbädden, och den, som hemsökes af periodiskt återkommande lidande, samt rekonvalescenter och andra med dem jemförliga, hvilka i synnerhet böra söka komma till full insigt om hvad de äro skyldiga sin omgifning och sig sjelfva. Under sina helsodagar kunde de hemtat mången lärdom för sjukdomens tid. Naturen gifver tillräckligt med varningar i form af tillfällig smärta eller känsla af illamående. Mången lärdom är ock att hemta vid anhörigas och vänners sjukbäddar; men få äro de, som uppmärksamma och tillgodogöra sig dessa vinkar. Och så, när sjukdomen kommer, när det blir allvar af; då blir det skrik och klagan; då finnes det icke medel nog i apoteket; då lägges det beslag på familjens och omgifningens medlidande; då måste den sjuke nödvändigt hålla dem i ständig ångest och oro och ve den, som vågar en antydning, att det eller det kan vara orsak till opassligheten.

Här vill jag dock anmärka, att ett sådant tillfälle aldrig bör användas till framställande af förmaningar och föreställningar angående hans möjliga försyndelser och lättsinne. Dermed ernår man endast att ytterligare upphetsa honom.

Hvilken förvirring, hvilket uppror förorsakar det ej ofta i ett hus, när husets herre t. ex. har tandvärk. Är deremot husmodern den lidande, går det i allmänhet betydligt mera stilla, ty det är en offentlig hemlighet, att kvinnorna äro mycket tåligare och — låt oss gerna säga det rent ut — hjeltemodigare, då det gäller att uthärda smärtor, än männen. Må hända har naturen inrättat det så, men uppfostran har ock bidragit dertill; ty till och med den mest förklemade flicka blir mera hållen till sjelfbeherskning än gossen, som får och skall vara modig, men som ock får skrika och rasa, då han kommer hem med bulor och skrämor; det är hans rätt som tillkommande man.

Dock jag skall ej vara orättvis. Det är ej såren, de rent kroppsliga såren, som göra mannen till en ofta otålig patient; det lär oss erfarenheten från lazarettarna. Det är fruktan för hvad de gamle kallade stråddöd eller sotdöd. Det är ovanan vid lidandet; ty ju mera sällan han är sjuk, ju värre uppför han sig, då han blir det.

Han blir högröstad, häftig och i högsta grad retsam, förorsakande sin omgifning ångest och smärta; han beskyller sina kära att vara okänsliga varelser utan deltagande. Så som han har ännu ingen menniska lidit; det vore icke värdt att påstå något annat. Han är fullt öfvertygad, att han genast skall dö och vidtager nödvändiga mått och steg i denna öfvertygelse. Den ständiga nervösa oro han härigenom förorsakar de sina fäster han sig ej alls vid.

Den otålige, jämrande, retlige och pretentiöse sjuke är verkligen en stor plåga; men jag vet en, som är mycket värre: den stilla martyren. Och sådana finnas sanningen att säga långt flera bland kvinnor än bland män.

»Om en annan vore så sjuk som jag, skulle hon lugnt blifva liggande i sin säng!» suckar den lidande och går med tragiska steg till sina sysslor i hus och kök. Men detta tal är grundfalskt, ty först och främst vet hon ej, huru sjuk »en annan» är och för det andra vet hon ej, hur »en annan» skulle förhållit sig under liknande förhållanden. Men ett är visst: en sådan korsdragarska skulle göra stora ögon, om hennes tjänstflicka under ännu svårare omständigheter begärde att bli befriad från sina husliga göromål.

»Hvad fattas dig? — Skona dig! — Kunna vi ej hjälpa dig med ett eller annat?» spørja

maka och barn. »Låt mig vara, jag klagat icke; jag vill ej falla någon till besvär,» svarar hon, men minerna tala dess mer. Medlemmarne af hennes familj och hus måste förefalla sig sjelfva som missdådare, hvilka gruffigt försynda sig mot en, som står dem så nära.

Men ej mindre ångest åstadkommer den goda, sjelfförgätta kvinna, som förtiger sina lidanden och endast af en tillfällighet förräder, att hon är sjuk, som håller sig uppe med användandet af sina sista krafter, till dess hon segnar. I sin sjelfförnekelse och sitt — egensinne begär hon en svår synd mot sig och de sina.

Men hvori består då konsten att vara sjuk? Enligt min mening lika mycket i lugn, tålmodig uthållighet som i måttligt och förståndigt begagnande af de läkemedel, hvilka böra användas. Man bör vända sig till en läkare, som man hyser förtroende för, men som man ej heller undandraget detta förtroende, om hans behandling ej medför en så hastig vändning till det bättre, som man hoppats. En sak, som ytterligt irriterar och upprör den sjuke, är det ständiga och enträgna lofprisandet af det eller det läkemedlet, den eller den huskuren. Men han kan ju mycket lätt afvända detta genom att aldrig eller åtminstone mycket sällan tala om sina lidanden, göra sin sjukdom till samtalsämne. Detta ämne verkar bedröfvande på andra och skadligt på den sjuke, som bör söka att så mycket som möjligt förgäta sina lidanden.

En lidande kan på sitt plågoläger utgöra familjens medelpunkt. Kring honom samla de sig, med honom känna de glädje, förnöjelse eller uppbyggelse. Men denne korsdragare har förstätt konsten att vara sjuk och han öfvar den i kärlek till Gud och nästan; han fördrager hvad som skall fördragas och försmår ej det solsken lifvet ännu kan bringa honom; han mottager med tacksamhet hvarje tjänst utan att fordra den eller afvisa den. Han har lärt att tala, då tiden dertill är, och att sluta sin smärta inom sig, då så bör ske.

Men skall du kunna vara sjuk, så måste du i helsans dagar och vid mindre profningar förbereda dig derpå.

En sommarbild.

Den lilla ångslupen lade till vid bryggan och fylles snart af passagerare, som på den vackra söndagseftermiddagen vände staden ryggen och skyndade ut i det fria. Hvarje plats var upptagen; bokhållare och arbetare, jungfrur i sin bästa söndagsgrannlåt, här och der en hel liten familj, ostyriga små pojkvaskrar, som sträckte armen utom relingen för att plaska i det klara vattnet, — hvar och en offrade gerna sina femton öre för att få sträcka ut sig i någon lummig skogsbacke en halftimes väg från staden.

Framför mig på bänken satt en ung kvinna med ett sofvande baru i famnen, så väl insvept i en stor grå kappa, att det liknade ett bylte. De bara händerna omslöt fast den lille, och på venstra handens ringfinger satt en tunn, bred ring. Hon bar en liten svart hatt och en brun regnkappa omslöt den spensliga gestalten.

Gång på gång återvände mina ögon till henne, det var något så egendomligt hos denna tarfliga, unga kvinna; hon lade ej det minsta märke till någon af de öfriga, hon tycktes förgäta allt omkring sig för det lilla barnet i sina armar, kring hvars osynliga hufvud hon oupphörligt drog kappan högre upp, rädd för hvarje

vindil; en gång svepte hon utom alltsammans ett stycke af sin egen kappa.

När båten vände, flyttade hon sig åt sidan för att komma i lä för vinden och nu såg jag hennes ansigte — ett ungt, brunhyadt och magert ansigte med allvarliga bruna ögon. Och hvilket uttryck i dessa ögon, när hon lutade sig ner mot barnet — hur oändligt kärleksfullt hon lade sitt hufvud tätt ner mot den lilles och tryckte honom fastare i sina armar, det behöfdes sannerligen inga ord för att omtala, att hon höll i famnen det käraste hon egde i verlden.

Strax innan vi voro framme vaknade den lille och ett stycke af kappan drogs bort. Ett blekt litet ansigte med klara blå ögon under den stickade lilla mössan tittade fram, och kakan, som han somnat ifrån, kom åter fram ur kappans innandömen. Små afbrutna meningar nådde mig: »har du sofvit så godt? — nu är gossen snart hos pappa», — och hon förde de små knubbiga händerna till sina läppar för att känna om de voro kalla.

Jag betraktade drömmande den lilla gruppen framför mig.

Skall denna gosse, uppvuxen till yngling, aldrig svika sin moders ömhet, denna hängifna, sjelfförgätande moder, som med sin oändliga kärlek skyddande omgärdar hvarje dag af hans lif? Som sjelf är färdig att umbära allt, blott ingenting fattas honom, som finner hvarje offer lätt och naturligt och är kinnigt till allt genom den heliga låga, som genomströmmar hennes lif och som är på en gång hennes styrka, hennes sällhet och hennes tröst — moderskärleken.

Men under mina drömmar hade vi hunnit fram. Den friska grönskan mötte ögat, så långt det kunde se, i skogsbackarna voro små sällskap samlade, och klungor af glada barn flögo i kapp utför de soliga slutningarna. Hvilka kransar af blommande lingonris kring tuftor och snår, hvilka skuggor och lekande strimmar under trädens hvalf!

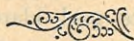
Nu lägga vi till; hvar och en reser sig och schalar, parasoller och kappor samlas ihop. Den unga kvinnan står med barnet på armen och i andra handen en liten korg, hon går före mig framåt trappan och uppför laudgången. På den lilla landningsplatsen står fullt med folk, metande pojkar och grupper af män, kvinnor med barn på armen och småflickor med blomqvastar i händerna. En ung, kraftfull, solbränd man går emot henne och tar korgen ur hennes hand; han vill också taga gossen, men honom behåller hon kvar, sedan han först fått helsa på pappa. Han för dem framåt gängstigen, som går upp åt skogsdungen, han är tarfligt, men snyggt klädd och jag förstår att han är en af arbetarne på nybygget deruppe, den nya kugelbanan.

Ett par timmar senare, då jag ströfvade omkring deruppe, återfann jag dem i en liten backe, der de slagit sig ner. På en utbredd tidning lågo kvarlevorna af korgens innehåll, mannen låg utsträckt i gräset, till stor fröjd för den lille, som klättrade upp öfver honom och rustade om i hans yfviga hår, medan den unga hustrun med ett lyckligt uttryck i sitt ansigte och knäet fullt af lingonris och tallkottar satt stilla och såg på dem. Det var ju en fest för dem alla, denna utflykt i det gröna, och hur skulle den ej för henne lysa upp veckans långa, arbetsamma dagar!

Jag gick förbi dem och ner mot stranden, der ångslupen åter lade till, och snart var jag åter hemma. Men mången gång hafva mina tankar återvänt till den lilla familjen, till den unga hustrun och modern med de blida ögonen

och det tåliga ansigtet, och jag tänker på att hur ringa och obemärkt lifvet glider fram, hennes och så många andras, så är det dock i tysthet stort, i hjertats tåliga kärlek, i det trofasta sträfvandet att uppfylla hvarje pligt, hur ringa den är, i hjeltedmodiga offer, dem ingen vet af.

Och ej tänker man stort derpå. Blott då och då, någon gång då våra ögon se klarare än vanligt, skymtar det fram för oss en aning om, att det nog finnes mycket här nere, som aldrig skall prisas af menniskor, som skall glömmas och vardas utan lön, men som kanske en dag skall lysa fram som perlan ur den öppnade musslan. L.

Sen till, ärade läsarinor, att Idun finnes hos alla edra bekanta!

Ett reseäfventyr i Norge.

Vid Iduns andra pristäffing belönad med hedersamt omnämmande.

En mörk höstafton 1886 rullade vi i våra skramlande stolkärror ned utför den branta och slingrande backen till stationen Hellesylt i Söndmör och stannade utanför det stora, nybygda hotellet.

Hellesylt, som ligger nere vid Storfjord, omgivet af branta, mörka fjell i en dyster och ogästvänlig trakt, har ingenting, som i och för sig kunde locka turistströmmen hit. Och dock färdas årligen en mängd främlingar af alla nationer fram här, och alla tala med förvåning om hvad de sett. En half mil från Hellesylt skjuter nämligen en tre mil lång arm af Storfjord in i landet, och detta är den för sin vildhet och otillgänglighet vida beryktade Geirangerfjord.

Vid vår ankomst tog hotellvärden, en driftig karl (hvilken, liksom så många andra i Norge, från bonde arbetat sig upp till hotellegare) emot oss på trappan, lät visa oss upp på våra rum och ombesörjde, att våra våta och illa medfarna reseffekter kommo under tak. Sedan vi beställt båtskjuts för att följande dag resa in till Geiranger, gingo vi, trötta efter dagens ansträngningar, till hvila.

Då vi vaknade följande morgon, skeno några svaga solstrålar in i rummet, och fjorden utanför låg blank och stilla. Det var en glad öfverraskning för oss, som hela tiden förut haft regn och blåst, och i bästa humör begåfvu vi oss af.

Vårt sällskap bestod af fyra personer, tre fruntimmer och en herre, och vi hade därför måst taga en stor båt med tre dagtiga roddare, hvilkas kraftiga årtag snart förde oss långt ut på Storfjord.

Naturen här är storartad. Höga, söndersplittrade fjell stupa brant ned i vattnet; små forsar sila ned mellan remnorna och upplösa sig i ett fint stänk, som glittrar i solen; ingen båt syns på den vida vattenytan, roddarnes jämna årtag föra oss allt närmare inloppet till den trånga bifjorden.

Slutligen svänga vi om udden — och nu äro vi härinne mellan de 4—6000 fot höga, lodräta fjellen på denna blott en half mil breda fjord. Det är så stilla, så förunderligt dött härinne mellan dessa mörka, skyhöga murar, att man blir helt beklämd. Vi ro nära intill stranden och blicka uppåt. Högt upp synas bergens toppar, taggiga och söndersplittrade.

Och strax öfver oss hänga stora, ofantliga stenblock ned från klipporna, ögonskenligen färdiga att hvilken stund som helst falla ned och krossa vårt lilla nötskal. Skog kan ej växa här på branterna, men i skrefvorna frodas gräset tillsammans med låga buskväxter och ett slags vackra hvita blommor, och här och der nere vid stranden böjer sig en liten björk ut öfver vattnet. Här tycks inga andra varelser än foglarna kunna bygga och bo, och dock — hvad synes väl deruppe på afsatsen? Är det ej en menniskoboning? Jo, en af roddarne omtalar, att der ligger en gård, en af de rikaste här på trakten. Vi fråga naturligtvis, hur man kan komma upp dit. Jo, en väg är inhuggen i den nästan lodräta klippan; på den måste man klättra upp. Förr fans här en hängbro, men den är nu borttagen. På vintern kan ingenting bäras ned här, och då någon dör, måste liket saltas och förvaras på gården, ty först på våren kan det föras ned och begravas. Barnen bindas under de första åren med tåg vid stugan, så att de ej skola gå för långt ut på branten.

Här komma vi till ett ställe, der ett stort stycke tycks ha fallit ur berget — ja, för några år sedan gick här verkligen ett snökskred, som tog med en bit af sjelfva fjellet. Svallvågen blef så stark, att en mil derifrån, i Hellesylt, gick vattnet nio famnar upp på land. En båt var just då ute på fjorden och vände tre gånger kölen i vädret, men menniskorna räddade sig genom att hålla fast i årtullarna.

Litet längre fram kommo vi till »Prækestolen», en besynnerlig, utskjutande klippa, passande till talarstol åt bergakonungen, och strax derpå till ett jättestort klippansigte, »hellige Olav». Nu nalkas vi en af Geirangers vackraste punkter, systerforsarne eller »de syv söstre.» Här kommer en fors ned, hvilken högt uppe på branten delar sig i sju armar, så att hela klippan täckes af en hvit, rörlig slöja. Midt emot, på andra sidan fjorden, störtar en annan stor fors ned, och rundt omkring oss höres nu sorlet af otaliga, små bergbäckar, som rinna ned mellan klipporna.

Hunna halfvägs in i fjorden, lägga vi i land, ta fram matsäcken och sätta oss rundt omkring en stor, flat sten, hvilken får göra tjänst som bord för vår enkla anrättning, bestående af smörgåsar och öl. Men snart är det tid på, att åter bege sig af; klockan är 1 och hemvägen lång.

Luften är tryckande het, allt är stilla, solen strålar ännu från den molnfria himmelen — allt tyder på att hemfärden skall gå lyckligt och väl. Vår förståndige och erfarne båtförare påskyndar likväl affärden, och snart äro vi åter ute på vattnet, denna gång följande andra stranden, som ej ger den första efter i vildhet och otillgänglighet. Två af sällskapet taga upp sina färglädor och börja små skisser, vi andra placera oss så bekvämt som möjligt och bereda oss, att i all sköns lugn njuta hemfärdens behag. Då yttrar hastigt vår båtförare: »nu få vi stygt Veir.» Troende att det sedvanliga regnet infunnit sig, ämna vi just spänna upp paraplyerna då — hastigare än det kan beskrivas — ovädret bryter löst. Regnet störtar ned i strömmar öfver oss, häftiga vindstötter kännas, en mörkgrön rand syns derute på fjorden, den rör sig ständigt framåt, blir brun, blir åter grön med hvitt skum öfverst, kommer allt närmare — nu är den här — båten får en stöt — och så bär det af.

Vågorna vråka omkring oss, än äro vi nere i en djup dal, än uppe på toppen af vågen; skummet hoppar från våg till våg och stänker in i båten, årona knaka under roddarnes starka

tag, regnet öser fortfarande, forsarna brusa och vågorna, som brytas mot strandens klippor, framkalla ett underligt, fräsande ljud.

Ja, nog kände vi oss små på bortvägen, i solsken och lugnt väder, mellan dessa förfärliga fjell, men än mindre kände vi oss nu, i mörker, storm och oväder.

Vi försöka hålla utmed ena stranden, ty derute äro vågorna allt för stora, men härinne måste vi oupphörligt svänga om de skarpa utskjutande uddarna, som det gäller att ej komma för nära. Vidjeringarna omkring årona brista, den ena efter den andra, karlarna få spänna af sina läderbälten och begagna dem i stället. De af våra saker, som ännu ej äro genomdränkta, stoppas ned under tofterna, de kläder vi ha på oss äro redan till spillo gifna, och från våra hattbrätten strömma hela kaskader ned.

Det värsta af allt är dock, att en af damerna, då de stora vågorna hota att slå öfver oss, upphäver höga ångestrop. Jag har aldrig hört något så hemskt som hennes entoniga, ängsliga klagan. Men vi andra, som ej till fullo uppskattade farans vidd, njöto i hög grad af detta väder, som så fullkomligt öfverensstämde med Geirangers natur.

Vi vände oss för att ännu en gång se det inre af fjorden och varseblefvo då till vår stora förundran, att systerforsarne, i stället att gå lodrätt ned för fjellet, nu af vinden korkskruftigt hopsnoddes och som hvita tvärband yrde öfver klippan.

Ja, det var en vild och mörk tafsa, Geirangerfjord erbjöd i detta väder, en bild, som man ej lätt glömmor och som det är roligt, att en gång ha sett.

Så småningom lugnade dock stormen af, sjön gick ännu hög, men regnet upphörde och om en stund bröt solen fram mellan de mörka molnen. Vi hade nu hunnit ur Geirangerfjord och kommit ut på hufvudfjorden. Efter ytterligare en timmes rodd lade vi, klockan fem på eftermiddagen, åter lyckligt i land vid Hellesylts brygga.

Men först nu förstodo vi, hur stor faran verkligen varit, då män, kvinnor och barn hommo ned emot oss, för att välkomna sina kära anhöriga, för hvilka de varit mycket oroliga. En båt hade skickats ut för att söka oss, och hotellvärden hade sjelf med ångbåt rest in till Geiranger för att, om möjligt, få reda på oss.

Våra roddare omtalade nu, att sjön dock ej varit det värsta, utan att faran för stensked varit än värre, då vi just befunnit oss på det ställe, der under häftiga störtregn skred vanligen bruka gå. Hvert vi kommo hörde vi sedan talas om denna stormby, som sträckt sig vida omkring och i mannaminne kunde ingen erinra sig, att ett oväder utbrutit så ögonblickligt. Aldrig hade våra roddare varit ute med resande i sådant väder, förklarade de.

Trötta och våta, men glada att ha fått se Geiranger, skyndade vi till hvila, för att följande morgon med ångbåt fortsätta resan till Molde.

Hama.

Våra läsarinor erinras om

Iduns tredje pristäffing.

Efterse de närmare bestämmelserna angående ämnen, pris, täffingstid m. m. i n:r 22 och 23.

Literatur.

Från Mälmarstrand, Publicistklubbens midsommars-tidning, har utkommit med följande innehåll:

En kopp kaffe. Novellett af Tor Hedberg. Med 8 teckningar af V. Andrén. — *Sommardagar i Ronneby.* Anteckningar af G. Meyer. Med gravyrer efter aquarell af Kändborg och fotografier. — *Angbåtspassagerare.* Af Helene Nyblom. Med 9 teckningar af V. Andrén. — *Lyckås vid Wetter.* Teckningar af A. Schultsberg. — *Första sippan.* Helsidsfärgtryck efter teckning af J. Nyström-Stoopendaal. — *Väckelse.* Poem af Toivo med vignett af Forsström. — *Ett besök i Yosemite-dalen.* Af Curt Wallis. — *Påsknatt i Piræus.* Poem af Verner von Heidenstam. — *Mattors friare.* Folkklifsbild af Sigurd. Med teckningar af Andrén och Hedelin. — *Och rosor blomma...* Poem af Dan. Fallström.

Idel goda saker så i bild som text, hvadan häftet väl egnar sig för ett medtagande på midsommarsutflykten. — Häftet kostar 1 krona.

En lifsuppgift.

Berättelse af Ernst Lundquist.

14.

Då Erik kom till baka till sitt verksamhetsfält igen efter sin resa söderut, var det som om han lemnat det bästa af sin arbetshåg kvar der nere i Småland. Det hörde icke till hans vanor att midt i brinnande brådska falla i tankar öfver de enklaste saker, som den obetydligaste handlangare hade reda på, eller att stå vid ritbrädet och mekaniskt fylla den ena papperslappen efter den andra med krumelurer, initialer och slängar. Och hans glada humör var också borta. Han som eljes alltid brukade ha ett uppkryande skämt till hands under arbetet — hans godmodigt lustiga infall voro kända som det bästa pådrifningsmedel, när någon stod och latade sig, och verkade kraftigare än de strängaste förmaningar —, han, som var själen och glädjen i de öfriga ingenjörernas och kontorsherrarnes punschsamkväm, fast än han sjelf som en inbiten absolutist aldrig drack annat än bilinervatten —, han hade inga flera roliga historier att förtälja, han satt tyst och såg frånvarande ut. Och förklaringen hittade man genast der man i sådana fall brukar söka den: »Allas vår Jerker är kär!»

Ja, Erik var kär, det viste han sjelf, innan någon sagt det, ty han var en föga invecklad natur och hade icke svårt att komma till rätta med sig sjelf. Han hade, allt sedan han blef fullväxt, ständigt varit så upptagen af arbete, att han ej haft en minut ledig att förälska sig på; men under de båda resdagarna hade allt sammansvurit sig emot honom — sysslolöshet, värlluft och vårsol och hans ostörda påtumanhand med den täcka, okonstlade, kärnfriska ungmön, björkdoft och vågsvalp — allt samverkade för att göra honom riktigt mottaglig för de kringsväfvande kärleksbacillerna. Och nu var han ohjelpigt fast, så illa kär, som han med sitt pojaktiga förakt för »qvinfolk» aldrig trott sig kunna bli.

Det yttrade sig hufvudsakligast i en ständig, sugande, enerverande saknad efter Ingrid. Han som icke var fäst vid någon i världen med starkare ömhetsband och som alltid varit van att vara sig sjelf nog, gick i flera dagar och kände sig rent husvill och redlös, utan hållpunkt och lifsnerv, bara därför att han ej längre hade den der lilla romaneska brunögda tösen vid sin sida. Han viste icke, huru lycklig han varit under de der dagarna, förr än de redan voro förbi, och han hade aldrig trott,

att man skulle kunna så hastigt vänja sig in i lyekan och att den kunde lemna en sådan omätlig tomhet efter sig. Till och med arbetet hade förlorat sin lockelse för honom, och han förstod nu mycket väl hvad han aldrig förr förstätt, huru det kunde finnas människor, som voro liknöjda för sina pligter.

Men detta sjukliga tillstånd räckte endast några dagar. Just då det nått sin höjd och han redan funderade på att gifva arbete och pligter på båten och rymma ner till Stockholm hals öfver hufvud, vaknade hans gamla energi ur sin dvala, skakade af sig alla drömmar och ropade till honom: Hvarför hänger du läpp, Jerker? Jag tror, du har blifvit bortbytt! Du är kär — än se'n? Laga att flickan blir din, det är alltihop! Har du glömt din devis: »Hugg i!»

Och han högg i. Det vill säga, han satte alla krafter i rörelse för att skaffa sig den plats han under sin sista Stockholmsresa fått spaning på. Han skref bref till höger och venster, han som hatade brefskrifning värst af allt i världen näst bränvin och tévattenspladder; han låg i arbetet från morgon till qväll för att kunna sluta det ett par veckor tidigare och bli så mycket förr ledig att resa ner till Stockholm och slå det stora slaget.

Ty han egde det lyckliga förtroende till sig sjelf och till ödet, att han aldrig misströstate om möjligheten att uppnå det mål han en gång satt sig före. Han hade hittills haft för stor framgång i alla sina företag för att icke ta det som en gifven sak, att det alltid skulle gå precist som han önskade. Och i detta särskilda fall voro ju alla omständigheter så gynnande. Ingrid var ännu så ung, hon kunde icke gerna ha fört med sig något annat tycke der nerifrån, det hade tydligt hörts på hela hennes sätt att tala och resonera under de dagar de varit tillsammans. Och nu satt hon ju der i en undangömd vrå hos faster Henrika, der hon aldrig såg en skynt af någon ungherre; hon kunde icke ha varit bättre förvarad åt honom, om hon suttit inspärrad i ett nunnekloster. Och hvarför skulle hon icke älska honom så gerna som en annan? Om han riktigt ansträngde sig? Kärlek väcker genkärlek i ett ungt, oerfaret sinne, så pass mycket förstod han af det der konstiga kapitlet. Och det var icke möjligt annat än att ett godt stycke arbete redan vore undangjordt, tack vare det fria, okonstlade umgänge de haft med hvarandra under resdagarna, då de ju som genom en tyst öfverenskommelse vrängt ut och in på sina hjertan och visat hvarandra minsta skrymsla deraf. Under inga förhållanden kunde de så väl ha lärt känna och förstå hvarandra som under dessa korta, herrliga dagar, då ingen dum konvensans och inga baktankar stätt hindrande mellan dem. Och att de passade ypperligt för hvarandra, det var lika säkert som att hon kände sig dragen till honom, fast än kan hända omedvetet. Det behöfdes endast, att hon kom att tänka på saken; och hvem vet, kanske var det med henne som med honom, kanske hade skilsmessan äfven gifvit henne klarhet rörande rätta arten af hennes känslor för honom? Hon gick kanske der nere i Stockholm och tänkte på honom? Ja, hvad skulle hon annars tänka på?

Nu dök samma tanke, som redan vid afskedet ett ögonblick snuddat vid honom, åter upp i hans hufvud. Tänk, om faster skulle gå stad och förvrida hufvudet på henne, göra henne till läaserska? Nej, dertill vore Ingrid bestämdt alldeles för frisk och klok. Men den der böjelsen för romantisk öfverdrift, som han funnit hos henne, kunde inte den möjligen göra jordmänen mottaglig för fasters bearbetningar,

Sigenargossen i Norden.

Efter E. Geibel af Jacques.

*Fjerran bort i sköna Spanien,
Spanien är mitt fosterland,
Der den skuggande kastanjen
Hviskar invid Ebros strand;
Der de dunkla drufvor glöda,
Eggande till sång och dans,
Der ses rosor, mera röda,
Skärare än månens glans.*

*När jag sorgsen med min zittra
Ifrån hus till hus här går,
Möts jag blott med ord så bittra,
Ingen vänlig blick jag får.
Sällan vill man sig förbarma,
Snäsigt bjuder man mig gå,
Ack, sigenaren, den arma,
Ingen enda vill förstå.*

*Töckenluft, hur du mig isar,
Och från solen stänger ut;
Halfglömd är hvar munter visa,
Sångarglädjen tagit slut.
Ack, det är som hördes klaga
Hvarje melodi ibland:
Till min hemort vill jag draga,
Till mitt vackra solskensland!*

*Då vid sista skördefesten
Dansen gick bland landtmäns tropp,
Stämde jag, den skygge gästen,
Mina bästa sänger opp.
Men när paren lustigt svängde,
Medan sol mot vester skred,
Tären hett i ögat trängde,
Droppade på kinden ned.*

*Ack, jag hörde då vid dansen
Som ifrån mitt land en röst:
Der i skära måneglansen
Lättare häfs hvarje bröst;
Der vid zitrans toner, veka,
Hvarje fot som vingar får,
Svarta ögon hota, smeka,
Yrande fandangon går.*

*Nej! du trånadssjuka hjerta,
Intet håller mer oss kvar;
Fritt jag lide hvarje smärta,
Blott mitt fosterland jag har.
Hän till söder! Hän till Spanien,
Till mitt vackra solskensland!
Under skuggan af kastanjen
Slockne sist mitt hjertas brand.*

i fall gumman kom på den idén att värfva sig en proselyt? Han trodde icke precis, att det hörde till fasters vanor, åtminstone hade hon aldrig gjort något försök med honom; men kanske hon skulle bli mindre grannliga mot en ung flicka, som hon så der dagligen fick inom hörhåll?

Det retade honom, att han icke under resan tagit reda på, huru Ingrid hade det med det der religiösa. Allt möjligt hade de talat om, men icke det. Att Ingrid ej fört det på tal, berodde kanske på, att detta ej var någonting som speciellt intresserade henne?

Sjelf lemnade han, praktiskt anlagd som han var, omsorgen om de öfversinliga tingen helt och hållet å sido. Dogmer, religiösa spörsmål, frågan om hvad man bör tro eller icke tro, allt sådant betraktade han som någonting alldeles utom hans sfer och hans kompetens, ungefär som harmonilära eller arkeologi eller numismatik; det kunde vara mycket aktningvärdt och äfven intressant — för andra, för dem, som voro anlagda åt det hållet och valt det till sin uppgift, men han hade hvarken tid eller förmåga att sysselsätta sig dermed. Han hade nog af religionens etiska sida. Om han alltid bemödade sig att lefva så, att han stälde sitt samvete till freds, så frågade han sedan icke efter, hvad detta samvete egentligen var och huru det rätteligen skulle definieras, om det var »Guds röst» inom honom eller hvad det var. Att göra sig sjelf och alla rätt och att ställa så bra som möjligt för sig och de medmenniskor han kom i beröring med, det ansåg han vara lifvets enda mål, och om det fans något annat lif än det timliga, så tyckte han, att han genom att samvetsgrant fylla denna sin jordiska lufs uppgift borde ha planerat ganska bra för sig äfven för detta lif numro två.

Det passade därför icke alls i stycke för honom, om han skulle återfinna Ingrid som religiös svärmerska. Han hoppades nog, trygg som vanligt, att han, om de komme tillsammans, skulle kunna bringa henne på sundare och förnuftigare idéer, men det skulle i alla fall vara föspild möda och tid, ett onödigt fördröjande af deras lycka.

Riktigt lugn kunde han icke vara. Det var alldeles nödvändigt att ge Ingrid något att tänka på, som kunde motverka fasterns bearbetningar i fall dessa redan voro i gång. Han satte sig därför ner och skref sitt bref till Ingrid, och han kunde så mycket lugnare göra det, som underhandlingarna om platsen i Stockholm artade sig väl. Nu, fastergumma, tänkte han, lär du väl vara oskadliggjord till en tid — och skulle motgiftet inte vara så starkt, som jag beräknat, så kommer jag ju sjelf snart!

Det var icke utan, att han i tysthet väntat sig ett svar på sin skrifvelse, fast än han icke direkt begärt det. Naturligtvis icke ett bestämt jaord men i alla fall några uppmuntrande rader, antingen från Ingrid sjelf eller fastern. Ty att den senare skulle ställa sig på hans sida och af alla krafter arbeta för giftermålet, det räknade han alldeles säkert på. Hon höll ju så mycket af honom, hade alltid bistått honom efter bästa förmåga, då det var något han ville, och att gifta bort sina brorsöner är ju alla ogifta gamla fastrars käraste uppgift här i lifvet. Det var endast af plikt-känsla han gjort hvad på honom ankom för att draga fastern in i förtroendet, men nu efteråt kom han under fund med, att det också var ett litet diplomatiskt mästerdrag. Rörd och tacksam öfver att ej ha blifvit hällen utanför, skulle gumman ännu ifrigare arbeta till hans förmon.

Men den ena veckan efter den andra gick, och intet bref kom.

Då vardt han till sist otålig, dref på arbetet, så att han blef färdig dermed förr än beräknadt var, packade ihop, höll ett afskedsföredrag i brukets på hans initiativ bildade nykterhetsförening och reste till Stockholm för att göra upp om platsen och sedan gå till Götgatan och sjelf hemta svar på sitt bref.

Fast det gjorde honom ondt att skiljas från sina vänner och i synnerhet från arbetarne der uppe, hade han aldrig varit så glad, som då han satt i kupén och tåget rullade bort med honom. »Jerker ser ut som han skulle stå och fria!» hade en af ingenjörerna sagt, och det ordet följde honom till vägs. Ja, visst skulle han stå och fria! Han skrattade högt för sig sjelf, då han tänkte på det, och de öfriga passagerarne trodde visst, att den absolutisten ingenjör Berner tagit sig en tår för mycket. Under hela den långa resan räckte hans feststämning — men så var det också den ljusa, den leende framtiden hans tankar kretsade omkring. Framtiden — det var någonting riktigt genomgående festligt, någonting snarlikt deras båtård på Bysjön, idel solsken och blå luft, kraftiga årtag och allvarsord, uppriktighet och innerlig sänja — och två i båten! Han visste icke riktigt, hvad *poesi* var, men han trodde, att det borde vara någonting ditåt.

De skulle bo någonstades på Kungsholmen eller åt Atlas till, der de hade kroppsbearbetarnes idoga lif omkring sig och lika nära till landet som långt till Drottninggatan och Vesterlånggatan flärd. Tre stora, ljusa rum, jungfrukammare och kök skulle de ha, ingen grannlåtssalong, men ett ordentligt rum åt pigan. Och det skulle bli ett mönsterpar och ett mön-

sterlif! Aldrig något gagnöst gnabb om skräp, aldrig några småaktiga ingrepp i hvarandras tanke- och handlingsfrihet, fullt förtroende och fullt erkännande af den andres vederhäftighet. Intet förmynderskap å någondera sidan, inga reglementen, inga maktspråk: »Sådan är jag därför måste du vara så med!» Men en sådan kärlek, god vänner! — förstas, utan all sentimentalitet och allt pjosk — en sådan der kärlek, som liknar det nya cement han uppfunnit och skulle ta patent på: det blir starkare och olösligare, ju äldre det blir — temperaturvexlingar och hvardagsläpets nötning — ingenting biter derpå, det fäster bara hårdare! Och så det skulle komma att skrattas i de der tre rummen — ja, hvarför inte ända ut i jungfrukammaren, hon var ju menniska, pige-schen också, och kunde behöfva lufta lungorna ibland. Men deremellan skulle det knogas och det efter ordning ändå, och med allting skulle de hjälpas åt, hon skulle sätta fason på hans broschyrer i arbetarefrågan, för han var allt litet bortkommen med det der knäpgröt att skriva; tankarna skulle han bestå, om hon släppte till formen. Och så skulle de försöka göra så mycket nytta som möjligt, och när den ena hade riktigt bra, så vore det den andra, som skulle känna tillfredsställelsen. På det sättet skulle de lefva fram hela sitt lif liksom hand i hand, och om de någon gång blefve skilda åt, skulle det ändå gå som en osynlig telefonråd mellan dem, som deras tankar skulle färdas på. Ett mönsterpar, jaha — — vet ni hvad det vill säga, gubbar och gummor?

Han såg sig så stolt omkring i kupén, som om hans medpassagerare kunnat höra hans tysta tankar.

Han var så glittrande glad, att han knappast märkte, huru fort resan gick, och innan han visste ordet af, var han i Stockholm.

Nu skulle han visserligen, enligt sin på förhand uppgjorda plan, allra först gå till sina direktörer och göra allting klart om platsen, innan han grep sig an med *det andra*; men då han kom ut ur hotell W6 port, vederbörigen mättad och tillsnyggad, var det, som om något slags märkvärdig jordmagnetism dragit honom åt söder, och några få minuter derefter klef han med stora steg uppför Götgatsbacken.

Men då han strax derpå kom ner från fastern, var han lång i synen; ingen hade varit hemma. Han gick in på ett konditori snedt emot för att invänta sina fruntimmers hemkomst.

(Forts.).

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Våra barn.

Vid tandsprickningen lida de flesta barn mycket. Lindring i det onda erhålles, om man ofta ingnider deras tandkött med honung. *Elisif.*

Tjenarne.

Den i vår tid så öfverflödande tillgången på läsning till billigt pris lockar många tjenare att köpa och på mellanstunder läsa sådana böcker, hvilkas innehåll ofta gör dem oberäknelig skada, ty både sinne och tankar blifva deraf upptagna och orenade. Derfor borde en hvar husmoder se till, att de böcker eller tidningar, som hennes tjenare läsa, äro af ett godt, sedligt innehåll. Om tjenare, mera än hvad nu i allmänhet är fallet, finge se, att man intresserade sig för och tänkte på deras väl, skulle den nu så ofta hörda klagan öfver bri-t på pålitliga,

tillgifna tjenare i nämnvärd grad säkerligen förminsas. *Elisif.*

Köket.

Brödsoppa. 3 kvarter groft, rifvet rågröd kokas med 7 kvarter vatten i en kvarts timme, afredes med potatismjöl. Något vin eller söt saft samt litet socker tillsättes; ätes med gräddskum. En närande och förträfflig rätt. *Elisif.*

Krämkokning. Det händer ibland, att, då man vid saftkräms kokning använder endast potatismjöl, krämen visar sig vara seg och ej gerna vill lossna från serveringskeden. För att hindra detta lägger man under kokningen en bit smör i krämen — så mycket som en böna är tillräckligt. *Stenia.*

Saftkokning. För att undvika mögelbildning anbefalles följande medel: För det första måste saften så varm som

möjligt hållas på flaskorna. Derefter håller man i halsen ett hvarf strösocker af en tums tjocklek. Flaskan korkas och doppas ännu varm i en blandning af harz och vax. *W—a W.*

Mört kött erhålles om man 2 à 3 timmar före slagningen ger kreaturet in: $\frac{1}{2}$ kvarter ättika, $\frac{1}{2}$ kvarter brännvin, 1 skedblad salpeter och 2 skedblad salt. *Elisif.*

Matlagning.

Enkelt sätt att tillreda grönsoppa. 2 morötter och en liten bit selleri skäras sönder i ej allt för små bitar och fräsas till samman med smör och litet mjöl samt spådas med buljong. Derefter låter man soppan koka, tills rötterna bli mjuka. Sedan slås till buljongen ett par matskedar sherry. Soppan serveras med fiskfärstärningar. *Elin F.*

Rätt för smörgåsbordet. Färskt ko-

kadt ox-, får- eller kalkkött (det senare nästan bäst) skäres fint eller hackas. Till 1 del kött tages 2 delar potatis, skuren i tärningar såsom till sillsallad. Detta lägges i en stekpanna att till sammans med salt, peppar och finhackad lök efter smak brynas uti smör. När det är väl genomstekt slås $\frac{1}{2}$ kvarter gräddmjöl på, det hela omröres och är så färdigt att serveras. — Denna enkla rätt har vunnit bifall af det maskulina könet. *Gumhilda.*

Bästa sättet att »förlora» ägg. I vanliga kaffekoppar slås några droppar vatten; i hvarje kopp slås försigtigt ett ägg. Kopparne nedsätts i kokande vatten, hvarvid noga tillses, att vatt-net ej kokar in i kopparne. Äggen kokas, tills hvitan stadgat sig, då de lossas med skafvet af en sked och upp-tagas samt öfverföras derefter på an-rättningsfat t. *Hilda.*

God och prydlig efterrätt. Till hvarje

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

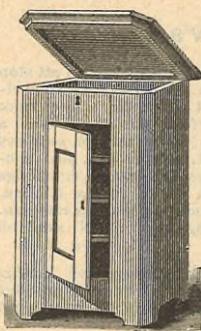
All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

som fröken Lilly. Men att ånyo behandla ämnet! Tack för det medsånda bidraget.
M. K. Söder. Den lilla skizzen kunde nog med litet omarbetning användas. Men hvilka äro Edra anspråk?
H. G. Ström—a. Mottaget och delvis använt. Tack!
Agnes H. Tack för bidraget. Välkommen åter!
Lill' Mamma på G—n. Tack! Helsingens framburen!
Vilma E—n. Våra läsarinor skulle helt säkert anse det ogranlaga, om vi införde Edert poem till tidningens ära. Mottag emellertid vårt hjertliga tack! Rekommendera tidningen åt Edra väninnor. Tack!
Vilda Mina. Tack! Shall användas.
Flere (?) läsarinor. Omöjligt!
Fru Aug. J., B—a. En märkvärdig begäran. Svaret afsåg naturligtvis ins. af frågan.

Nu är sommarvärmen här, då hvarje hushåll behöfver ett **Isskåp**. De bästa isskåpen, tillverkade af Smålands kärnfuruplank, säljas i kommission till pris 20, 26, 30 & 36 kr. (De isskåp, som på andra ställen säljas till underpris, äro tillverkade af Norrlands utskottsplank och äro derfor af ringa varaktighet.) En god ära är alltid billigast längden. Innan I öpen eder ett isskåp, så gå till Magasinet, n:r 19 Biblioteksgatan, Stureplan, och sen på dessa. Isskåpen sändas mot efterkräf. Adress: E. Lundbäck, Stockholm. [361]

Innehållsförteckning:

Tillkännagifvanden. — På rätt hylla. Af Ave. — Flyg, svarta svan! Poem af Daniel Fallström. — Hos den sjuke. Råd och erinringar II. (Slut). — En sommarbild. Skiss af L. — Ett resäventyr i Norge. Vid Iduns andra pristäffan belönad med hedersamt omnämnande. Af Hama. — Sigenargossen i Norden. Poem efter E. Geibel af Jaques. — Litteratur. — En lifsuppgift. Berättelse af Ernst Lundquist (forts.).
Våra barn. — Tjenarne. — Köket. — Matlagning. — Syltning. — Inläggningar. — Kasserering. — Mjölkkammaren. — Toaletten. — Källaren. — Handarbejen. — Läkareråd af Dr — d. — Svar. — Breffåda.

De föräldrar och målsmän, hvilka vilja under nästa skoltermin hafva sina barn inackorderade i Stockholm i ett ordentligt hem, der moderlig omvårdnad kan erhållas, torde godhetsfullt meddela sig med fru M. Zetterberg, hvars adress under sommaren är Gimö Bruk. Utmärkt goda rekommendationer kunna erhållas. [401]

Sofia Ekman & C:o
förfärdiga
reformerade underkläder.
10 Brahegatan 10
Stockholm. [281]

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petirad (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

För en äldre, skicklig hushållerska samt för en stadgad, ordentlig kammarpiga, finnas platser lediga nästkommande 24 okt. hos fru Aschan, Gransholm pr Gemla. [396] (G. 18181x2)

DIVERSE.

För hårets färgning.

Svart och brun pomada nigritine å 1: 50 pr burk. Hårrenovator å 3 kr. och 1: 75 pr flaska. Neril, svart, å 2, 4 och 6 kr. Neril, brun, å 4 och 6 kr. pr sats, m. fl. sorter från de förnämsta in- och utländska fabriker. Finaste Parfymer och Tvålar, Smink, Poudre de Riz, Frisértänger, nyaste sorter, m. m. hos
Fru O. Stråle,
Parfymhandeln, Drottninggatan 6.
Obs.! Sändes till landsorten mot efterkräf. [355]

VEEN'S Begär alltid
rena Cacao
Utsökt kvalitet — Billigt pris.
½ kilo 2: 75; ¼ kilo 1: 50; 1/8 kilo 80 öre.
General-Agent för Sverige:
S. J. NORMAN, Stockholm.

[142]

(G. 11476x18)

J. G. Hammars Lampkök.
Stor värmeförmåga. Brinna luktfritt. Brilljant belysning. Pris: enkla med veke 4—6 kr., extra solida 7—8 kr., med 2 vekar 12 kr. Fullkomlig belåtenhet garanteras hvarje köpare. [292]
J. G. HAMMAR,
30 Malmskilnadsgatan

Sommarsvalt!!
Profver franko!
Gefle Ängväfveris
Kadettyg,
Hamptyg.
(G. 18161x4) [390]

Husmödrar!!
Våra Elektriska ringledningar, som snart icke saknas i något hem, der bekvämlighet önskas, köpas hos oss med kompletta tillbehör för 1 2 3 4 rum
kr. 10,00, 10,70, 11,40, 12,10.
Hj. Ahlström & C:o,
Åmål. [400]

Gust. G. Folckers
Skönfärgeri
och
Konsttvättning
N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.
Regeringsg. n:r 9 (postadr.),
Nybrogatan n:r 28 B,
Drottninggatan n:r 81 C.
Butiker:
Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15.
[315]

TJULANDER & C:o,
VINHANDEL,
55 Drottninggatan 55,
rekommendera sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska
Viner och Spirituosa.
Särskildt framhålls: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor, **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt, samt för sommarsäsongen: **extra fint Kallskålsvin å 3 kr. pr kanna.** [313]

Fiskebäckskils Badinrättning
öppnas innevarande år den 15 juni och hålles öppen till den 15 september. För rums anskaffande och öfriga upplysningar rörande badanstalten torde man intill den 15 juni vända sig till *undertecknad*, adress Uddevalla, samt derefter till *Badhuskamreraren, Fiskebäckskil*.
Utförligare annons i n:r 20 och 22 af denna tidning.
Uddevalla i maj 1888 [384] **C. A. Berg.**

Tvätt-Inrättningen
55 Nybrogatan. **Billiga priser.** Nybrogatan 55.
Obs.! Tvätt utföres äfven af härvarande ordentliga tvätterskor, hemtas och hemsändes, då adress uppgifves pr telefon 43 90 eller pr post. [74]

Ytterå jernkälla och sanatorium
öppet 15 juni—1 september. Se vidare n:r 16 denna tidning. [288] (G. 15133x5)

OBS.
Stort lager af
Barnkläder för alla åldrar,
till och med 14 år.
Gods tyger. Nya och smakfulla modeller. Billiga priser.
Allm. Telef. 68 40.
H. Nyström,
2 Stora Vattugatan 2,
hornhuset vid Brurkebergstorg. [365]

Skrif till
K. M. Lundbergs
Bosättningsmagasin
7 Storkyrkobrinken Stockholm Storkyrkobrinken 7
och begär profver och prisuppgifter
å Hvita väfnader till underkläder, Spetsar,
Broderier, Duktyger, Handduksväfnader,
Lakanväfnader och Sängkläder. [22]

Obs.! Profver sändas på begäran
Möbeltyger.
Bostrom & Bostrom
Stockholm, 18 Drottninggatan 18.
Matfor, m. m.
Obs.! Billigaste priser